

Славутич — за ефективне міжнародне співробітництво

Мало де знайдеш маленьке містечко, в якому б за його коротку історію перебувало стільки поважних гостей найвищого рівня. От і недавно Славутич відвідав надзвичайний і повноважний посол Сполучених Штатів Америки Вільям Тейлор. Про свої враження від цієї зустрічі, про порушені на ній проблеми ми попросили розповісти міського голову Володимира Удовиченка.

Людмила ЛЮБИВА,
завідуюча Центром інформації,
фото Вадима ІВКІНА

— Перш за все, я вдячний за те, що надзвичайний та повноважний посол Сполучених Штатів Америки Вільям Тейлор знайшов у своєму дуже напруженому графіку час побувати в маленькому місті Славутичі. Причому він провів дуже насичену програму, на завершення якої поспілкувався зі своїми співвітчизниками, які беруть участь в реалізації міжнародних проектів. Це теж характеризує його як фахівця високого рівня. Звісно, я не був у ролі прохача з простягнутою рукою, а просто надав інформацію людині, яка має величезний авторитет як в США, так і в Україні і яка з щирістю сприйняла її.

Перше, що підкреслив у розмові — важливість міжнародної співпраці. Коли об'єднуються міжнародні зусилля щодо вирішення якихось проблем світового рівня, в даному випадку чорнобильських проблем, то організації, які виконують цю місію, мають ще і додаткові функції — підтримати територію, жителів тих населених пунктів, які потерпають від наслідків катастрофи. Тобто повинна бути дуже чітка програма підтримки міста Славутича, людей, які стільки зробили для світової спільноти, які не просто здоров'ям, а життям своїм розраховуються за працю в Чорнобильській зоні.

Тому як можна допускати, щоб при реалізації міжнародних проектів у Славутичі не тільки не сприяли соціально-економічному розвитку міста, а ще й мати проблеми. До Славутича приходять дві потужні фірми: "Холтек" — це відома у світі фірма — і консорціум "Наварка" — не менш відомі фірми, в тому числі і Франції. Початок такий, що не вселяє впевненості й оптимізму щодо співпраці, яка б принесла

позитивні результати для маленького Славутича, для тих людей, які пов'язали свою долю із Чорнобильською атомною електростанцією. Це загальне зауваження.

Далі увага була прикута до процесів, що відбуваються при проектуванні, при будівництві, при реалізації міжнародних проектів. Вони повинні бути прозорі, абсолютно відкриті, з максимальною інформованістю не тільки населення міста, всього регіону Київської області, України, а і своїх співвітчизників.

Має бути розуміння, що ми несемо відповідальність за ефективне використання коштів платників податків Західної Європи і Сполучених Штатів Америки, інших країн світу, які стали донорами в Асамблеї донорів. І звісно, ми повинні інформувати світову спільноту. На жаль, ця система не налагоджена, і в мене склалося таке враження, що вона невігідна. А раз так, то є умови для корупції, для зловживань, для того, щоб гроші розходились по кишенях, а не максимально ефективно використовувались для реалізації проектів і завдань в зоні Чорнобильської атомної електростанції. А потім будуть "охання" і "аханья", але вже постфактум.

Далі я безпосередньо перейшов до реальних прикладів: прийшла відома фірма "Наварка", яка для проживання західних учасників проектів могла б побудувати містечко, причому це абсолютно нормальна форма. Так робиться кругом у світі. Так в колишньому Радянсь-

фірми? Чи є інші варіанти в місті? Є недобудований готель. Чому не добудувати його для проживання на високому комфортному рівні, також і для офісів, а потім передати це територіальній громаді? Чому так не зробити?

Було підняте важливе для

кому Союзу народжувався Славутич, а щоб його побудувати — спочатку збудували селище Лісне.

Виявляється, що юристи після проведеного аналізу зробили висновок — в Україні з українським законодавством не можна побудувати таке містечко дуже швидко, а мінімум за два роки. Ось в якій системі ми живемо!

Особисто, як міський голова, готовий надати максимальну допомогу для того, щоб прискорити це будівництво. Але, на жаль, замість того, щоб шукати вихід, використовувати комунальну власність для проведення ремонтних робіт та створення місць проживання, офісів, учасники міжнародних проектів йдуть найкоротшим шляхом. А від таких рішень місто не буде мати нічого, окрім проблем. Звісно, фірма не буде мати достойного ділового іміджа.

Під час зустрічі президент України Віктор Андрійович Ющенко вирішив запросити президента Франції Ніколя Саркозі (він зараз головує в Європейському Союзі) побувати на ЧАЕС і в Славутичі на початку будівництва конфайнмента. А що показати — примітивні офіси

людей питання заверше будівництва реабілітаційного центру. Проїшовши з чорнобильчанами понад 20 років, я знаю, скільки затрат треба на підтримку здоров'я, щоб працювати на Чорнобильській атомній електростанції. А сьогодні ці люди в складних умовах розпочинають проект конфайнмента. Наполягаю тільки на одному: повинна бути профілактична робота медичного обслуговування на високому рівні. Чому? Тому, що медицина в Україні, ви знаєте, до чого доведена. І бюджет наступного року не зміниться. Йде нікому не відоме реформування медицини.

Ми реалізували проект світової медицини, але не маємо такої проблеми вирішити на місцевому рівні. Забезпечити безпеку людей, які будуть працювати в зоні Чорнобильської атомної електростанції. Вдалось пролобіювати реабілітаційний центр, але що зробили? Хіба Європейський банк реконструкції визначає політику управління цим проектом? Частину будівельних робіт виконали, частину обладнання поставили — і покинули. Чому оцінки цього немає? Адже в протоколах усіх міжвідомчих комісій це записа-

но. За рахунок України цю проблему не вирішиш, тому що Україна бідна, на превеликий жаль. Або я сказав би так, що багата, але поставив би багато крапок.

Чому людям, які будуть працювати в міжнародних проектах і ризикуватимуть своїм життям, здоров'ям, не дати достойну, європейську заробітну плату, щоб вони не бігали за пільгами, яких ніколи не буде, і ніхто 100% не віддавав і не віддасть їх. Чорнобильські закони в нас на Україні фінансуються на рівні 17%. Це є факт.

Наступне проблемне питання — це продовження об'єднання зусиль міжнародного товариства, країн — учасників міжнародних проектів, інших країн щодо стабілізації діяльності Міжнародного Чорнобильського центру.

По-перше, все-таки треба надати цьому центру статус міжнародного. По-друге, переглянути філософію його діяльності. Це унікальна можливість мати не тільки технологічний, а й інформаційний блок в частині ліквідації наслідків аварії, і не тільки в частині інженерії, технологій, а й у вирішенні соціальних проблем.

До речі, Міжнародний Чорнобильський центр має продовжувати роботу і після завершення міжнародних проектів, створюючи умови для міжнародної співпраці. Для цього і була започаткована ця організація — місточок між минулим і майбутнім чорнобильських проблем.

Проблема Чорнобиля не завершиться виключно тим, що буде побудований конфайнмент. А міжнародна співпраця продовжиться з урахуванням вирішення наступного етапу — вилучення і захоронення паливомістких мас, які знаходяться в зруйнованому 4 енергоблоці.

На зустрічі виступили також члени громадської ради: Володимир Григорович Щербина щодо необхідності реабілітаційного центру, як профілактичного медичного обслуговування; Віктор Васильович Одиниця акцентував увагу на позитивних моментах співпраці центру розвитку громади, соціально-психологічного центру з міжнародним співтовариством; Сергій Миколайович Чесноков запропонував налагодити роботу так, щоб славутицькі підприємці мали інформацію та доступ до міжнародних проектів; Валентин Іполитович Купний наголосив на продовженні проектів "Укриття" на рівні нових технологій та посилення нової моделі державного управління цими проектами.

Тяжко уявити собі, що до цього часу відсутня державна програма зняття з експлуатації блоків Чорнобильської атомної електростанції і приведення

об'єкта "Укриття" до екологічно безпечного стану. Її варіант знову знаходиться у Верховній Раді. Якщо зміниться уряд, то буде знову перенесено розгляд програми. Який повторний розгляд? Прийміть, будь ласка, державну програму. Вісім років тому була закрита Чорнобильська атомна електростанція. Як це можна назвати? Яку оцінку повинні дати працівники ЧАЕС такій безвідповідальності, безладності держави. А в державній програмі можна захистити дуже багато.

В цьому документі є важливі для славутичан пункти, а саме: добудова об'єкта "Готель", на його базі створення міжнародного офісного центру та місць для проживання; завершення реабілітаційного центру та участь України в профілактичному медичному обслуговуванні працівників, які будуть працювати в зоні Чорнобильської атомної електростанції; будівництво 200-квартирного будинку для працівників Чорнобильської атомної електростанції. На яких умовах? — ми готові піти на будь-які компроміси. Якщо на рівні держави буде 30% державних коштів, а 70% людських — давайте так зробимо. Але це буде нечесно по відношенню до чорнобильчан. Якщо 70% — державних, а 30% — людських, я думаю, це була б оптимальна форма і її можна розглядати.

Звісно, я подякував послу за те, що він відвідав Славутич. У цій зустрічі брали участь представники групи управління проектом, генеральний директор в Україні фірми "Холтек", генеральний директор ДСП "ЧАЕС", члени громадської ради з розвитку міста, депутати міської ради.

Думаю, що такий обмін думками, спільна позиція у вирішенні складних проблем введе нас у міжнародній співпраці на більш високий, ефективний рівень співробітництва і ефективного використання ресурсів міжнародного співтовариства, а це означає конкретних платників податків, щодо вирішення глобальної світового значення проблеми.

P.S. Вільям Тейлор відвідав музей історії міста і Чорнобильської АЕС. Це важливий об'єкт соціальної інфраструктури, але його ми ще не завершили, бо там немає експозиції Прип'яті. Тому, шановні прип'ятчани, давайте прикладемо усіх зусиль і зробимо достойну експозицію. Може, є ще якісь відомості, якісь речі, які можна було б розмістити в музеї, щоб наступним поколінням передавати те, що ми з вами сьогодні робимо, і заради чого все робиться. Це дуже важливо в рамках Меморандуму поколінь.